

**Masa rotundă „Arheologia Moldovei: trecut, prezent și viitor.
95 de ani de la nașterea arheologului Anna Meliukova
și 85 de ani de la nașterea arheologilor Ion Hîncu și Nicolae Chetraru”**

În spiritul edițiilor precedente, Masa rotundă cu genericul „Arheologia Moldovei: trecut, prezent și viitor”, organizată de Centrul de Arheologie din cadrul Institutului Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei în colaborare cu Agenția Națională Arheologică, a reunit în ziua de 19 aprilie mai mulți cercetători din domeniul arheologiei și al patrimoniului cultural, profesori universitari, dar și studenți pasionați de istoria civilizațiilor apuse.

În deschiderea lucrărilor Mesei rotunde au rostit cuvinte de salut dr.hab. Victor Ghilaș, directorul Institutului Patrimoniului Cultural, dr.hab. Gheorghe Postică, Viceministru al Culturii, dr. hab. Ion Niculiță, Universitatea de Stat din Moldova, dr. Vlad Vornic, directorul Agenției Naționale Arheologice, prin care au fost transmise mesaje însemnate în ceea ce privește importanța și semnificația desfășurării unei asemenea întruniri științifice în condițiile schimbării generațiilor de arheologi, dar și a discursului științific în domeniul arheologiei contemporane și al patrimoniului cultural național și european. De asemenea, un invitat special al manifestării a fost Olga Pulbere, muzeograf la Muzeul Național de Istorie a Moldovei, fiica arheologului comemorat Nicolae Chetraru, care a evocat figura tatălui său și mediul academic din care el a făcut parte de-a lungul câtorva decenii.

Lucrările acestei manifestări științifice au cuprins trei comunicări și discuții, consacrate împlinirii a 95 de ani de la nașterea arheologului Anna Meliukova și 85 de ani de la nașterea arheologilor Ion Hîncu și Nicolae Chetraru, personalități bine cunoscute în istoriografie cu lucrări importante de arheologie a spațiului de la est de Prut.

Cu titlul *Anna Meliukova – amintiri...*, domnul dr.hab. Valentin Dergaciov (Institutul Patrimoniului Cultural) a prezentat diferite aspecte ale vieții și activității profesionale a cunoscutei cercetătoare A.I. Meliukova. El a arătat că arheologul Meliukova s-a născut în familia unui sculptor, și-a făcut studiile la Universitatea de Stat din Moscova între anii 1939-1945, fiind printre primele eleve și doctorande ale ilustrului istoric B.N. Grakov.

Potrivit lui Valentin Dergaciov, în 1950 ea susține teza de doctorat consacrată echipamentului și artei militare scitice, iar din anul 1952 participă activ la expedițiile arheologice conduse de T.S. Passek în Moldova, ocupându-se în mod special de vestigiile aparținând epocii bronzului, perioadei tracilor timpurii, sciților etc. De asemenea, s-a subliniat că Anna Meliukova este autoarea mai multor lucrări de sinteză, precum *Памятники скифского времени лесостепного среднего Приднестровья*, *Культура предскифского времени лесостепной Молдавии*, *Скифия и фракийский мир* ș.a. Ea a contribuit la elaborarea sintezei *Istoria Moldavskoi SSSR. Vol. I* (1986), a scris volumul *Стени Европейской части СССР в скифо-сарматское время*. În concluzie, domnul Dergaciov a evidențiat faptul că A.I. Meliukova a fost un om de o rară cultură și inteligență deosebită, binevoitoare, îndeosebi cu tinerii, întotdeauna calmă și zâmbitoare.

În continuare, domnul dr.hab. Gheorghe Postică a evocat personalitatea arheologului Ion Hîncu, relevând contribuțiile științifice, destinul și moștenirea istoriografică a regretatului cercetător. Înainte de toate, a fost prezentat parcursul academic, de formare, al lui Ion Hîncu, care a studiat la Facultatea de Istorie a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, urmând apoi un stagiu de doctorat la Moscova, la Institutul de Arheologie din cadrul Academiei de Științe a URSS-ului. Domnul

Postică a subliniat faptul că Ion Hîncu a fost primul cercetător din fosta RSS Moldovenească, care a susținut o teză de doctorat în Arheologie (1960). A activat la Academia de Științe a RSSM și la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova. Domeniul principal de competențe al lui Ion Hîncu a fost arheologia medievală, în care s-a remarcat drept un cercetător de înaltă calificare, pasionat de reconstituirea problemei formării poporului român. Potrivit domnului profesor Postică, el a fost singurul arheolog sovietic, care a susținut teoria continuității românilor, fapt care a dus la excluderea lui din cercetarea fundamentală în anul 1977. De-a lungul carierei sale, Ion Hîncu a publicat peste 360 lucrări, inclusiv 18 monografii și 32 de broșuri, între preocupările sale principale fiind cercetarea arheologică a așezării Hansca și inventarierea monumentelor istorice. Rezultatele cercetărilor arheologice efectuate de către Ion Hîncu au constituit dovezi clare privind perpetuarea populației locale din spațiul pruto-nistean pe parcursul evului mediu timpuriu și coabitarea acesteia cu diverse grupuri alogene.

Cel de-al treilea arheolog evocat în cadrul acestei manifestări a fost Nicolae Chetraru, ale cărui viață și activitate profesională a fost prezentată de domnul dr. Serghei Covalenco (Institutul Patrimo-

niului Cultural) sub titlul *Nicolae Chetraru – etape ale unui destin împlinit*. Astfel, domnul Covalenco a schițat principalele preocupări științifice ale lui Nicolae Chetraru, axate pe cercetarea epocii pietrei din spațiul carpato-nistean, unde a descoperit zeci de situri noi din mezolitic și paleolitic. Cercetarea sistematică a unui șir de grote și stațiuni i-a oferit suficiente date pentru stabilirea cronologiei paleoliticului din regiune; evidențierea unor complexe timpurii ale aspectului cultural Tayacul din paleoliticul inferior; determinarea poziției musterianului denticulat și tipic din zonă; stabilirea căilor de pătrundere a comunităților de tip selet în acest spațiu ș.a. Potrivit lui Serghei Covalenco, arheologul Nicolae Chetraru a avut o contribuție importantă și la cercetarea tumulilor, excavând zeci de morminte atribuite epocii bronzului, culturii scitice și sarmatice. De asemenea, a fost scoasă în evidență preocuparea acestuia pentru istoria arheologiei Moldovei, prin deslușirea aspectelor vieții și activității de colectare și cercetare ale lui Ion Suruceanu și Nicolae Moroșan.

După încheierea prezentărilor comemorative au urmat câteva intervenții din partea colegilor sau discipolilor, majoritatea în cheie laudativă, care au evocat o dată în plus amintirea celor trei cercetători cu activitate prolifică în domeniul arheologiei din Moldova postbelică: Anna Meliukova, Ion Hîncu și Nicolae Chetraru. În acest sens, au fost comunicate diverse informații utile despre personalitatea și contribuțiile acestora la reconstituirea trecutului spațiului pruto-nistean.

În concluzie, domnul dr.hab. Oleg Levițki, moderatorul actualei ediții a Mesei rotunde, a punctat asupra importanței desfășurării acestui gen de manifestări, în cadrul cărora se pot împărtăși rezultate obținute și amintiri răscolitoare, precum și unele materiale de arhivă despre viața și activitatea arheologilor cu merite deosebite în cercetarea preistoriei și istoriei vechi a Moldovei, pledând, bineînțeles, pentru continuitatea acestor întruniri anuale.

În final, se cuvine să salutăm dăruirea și perseverența celor implicați în continuarea acestei serii tematice de întruniri științifice și avem încrederea că asemenea manifestări științifice de evocare a vieții și activității unor reprezentanți ai arheologiei moldovenești vor căpăta noi valențe.

Ludmila Bacumenco-Pîrnău